

Ngày 16/4/2010

## Hiện trạng du lịch trại gấu trái phép tại Tp. Hạ Long

Trong hai năm qua, vấn đề du lịch trại gấu trái phép ở Tp. Hạ Long tỉnh Quảng Ninh đã thu hút nhiều sự quan tâm của công luận. Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV) đã tiến hành các cuộc điều tra độc lập và phối hợp với cảnh sát môi trường để vén bức màn bí mật về du lịch gấu dành cho du khách Hàn Quốc ở Hạ Long.

Sự việc bắt đầu được ENV quan tâm từ cuối tháng 7/2007 khi cơ quan chức năng phát hiện 27 cá thể gấu con nuôi nhốt trái phép tại một trại gấu ở tỉnh Hà Tây (bây giờ là Hà Nội). Quyết định số 02/2005/QĐ-BNN do Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn ban hành ngày 05/01/2005 về quản lý gấu nuôi nhốt, toàn bộ khoảng 4.000 cá thể gấu nuôi nhốt trên cả nước đã được đăng ký và gắn chip điện tử, giúp các cơ quan chức năng có thể nhận diện chính xác từng cá thể đã được đăng ký. Theo quy định tại Quyết định này, sau thời hạn đăng ký cuối cùng vào ngày 28/2/2005, mọi cá thể gấu không đăng ký được phát hiện trong các trang trại hay bị buôn bán đều coi là bất hợp pháp, đồng thời chủ sở hữu chúng sẽ bị khởi tố.

Tuy nhiên, những nỗ lực điều tra ban đầu về 27 cá thể gấu con ở Hà Tây của cơ quan chức năng đã bị lộ và đánh động tới chủ sở hữu trái phép các cá thể này. Do đó, sau khi các cơ quan chức năng lên kế hoạch hành động và quay trở lại hiện trường thì toàn bộ số gấu này đã biến mất.

Không chịu bỏ cuộc, các cơ quan chức năng vẫn tiếp tục điều tra và đã phát hiện thêm 80 con gấu không có đăng ký đang được nuôi nhốt trái phép tại 6 trại để phục vụ các khách du lịch Châu Á ở Tp. Hạ Long.



*Các cá thể gấu con phát hiện nuôi nhốt trái phép tại một trại gấu ở Hà Tây đã bị biến mất*

*Ảnh: WSPA*

Các cuộc điều tra tiếp theo xác nhận hiện có 6 trại gấu đang nuôi nhốt khoảng 300 con gấu tại Tp. Hạ Long thực hiện các hoạt động du lịch trại gấu trái phép cho du khách nước ngoài đến thăm Vịnh Hạ Long, chủ yếu là du khách Hàn Quốc. Mặc dù, những cá thể gấu này đã được chính phủ Việt Nam đăng ký và cho phép nuôi, nhưng mọi hình thức khai thác gấu và các sản phẩm từ gấu vì mục đích thương mại là vi phạm pháp luật.

ENV đã tiến hành ba cuộc điều tra, khảo sát bí mật một số trại gấu lớn ở Tp. Hạ Long vào năm 2008 và 2009 qua đó ghi nhận hơn 100 xe du lịch với gần 1.500 khách du lịch Hàn Quốc đến

thăm các trại gấu này. Tại các trại gấu, các du khách sẽ được chứng kiến cảnh chích hút mật gấu, nếm rượu mật gấu và được mời mua các sản phẩm trái phép từ gấu.

Đường dẫn: Du lịch trại gấu ở Hạ Long: [http://www.youtube.com/watch?v=UG\\_VEPyeZPE](http://www.youtube.com/watch?v=UG_VEPyeZPE)

ENV cũng đã tiến hành phỏng vấn các du khách Hàn Quốc đến Hạ Long, du khách cho biết họ có mua các sản phẩm gấu mang về Hàn Quốc. Việc làm này vi phạm quy định của Công ước về buôn bán quốc tế các loài động vật, thực vật hoang dã nguy cấp (gọi tắt là Công ước CITES). Công ước này nghiêm cấm buôn bán quốc tế loài gấu (thuộc Phụ lục I của CITES) cũng như sản phẩm của chúng nếu không có giấy phép xuất khẩu và nhập khẩu do cơ quan CITES cấp. Tất cả 13 du khách được hỏi đều cho biết họ đã đến các trại gấu trong chuyến du lịch đến Hạ Long. Trong đó, 5 khách đã mua các sản phẩm làm từ gấu như chân tay gấu, rượu gấu và mật gấu với tổng số tiền từ 20-300 USD/khách (tương đương 300.000-5.000.000 VND). Mục tiêu ban đầu của cuộc khảo sát là phỏng vấn 100 du khách Hàn Quốc đã đến các trại gấu ở Hạ Long. Tuy nhiên, nhóm điều tra đã chỉ thực hiện phỏng vấn được 13 khách do các trưởng đoàn du lịch cũng như người quản lý các trại gấu nhận thức được việc làm trái phép của mình nên đã cản trở không cho phép nhóm điều tra tiếp cận với khách.

Ngày 30/05/2009, ENV tổ chức chuyến khảo sát thực tế một số trại gấu ở Tp. Hạ Long cùng Ông Nguyễn Đình Xuân ĐBQH, Ủy viên Ủy ban KH, CN & MT Quốc hội, Cục Cảnh sát Môi trường và Đài TH Việt Nam. Nhóm khảo sát đã phát hiện và ghi nhận rất nhiều bằng chứng quan trọng chứng tỏ hoạt động quảng cáo, khai thác trái phép mật gấu và các sản phẩm khác từ gấu để bán cho khách du lịch, đặc biệt là du khách Hàn Quốc. Phim tư liệu về chuyến khảo sát tại đường dẫn dưới đây:



Đại biểu Quốc hội Ông Nguyễn Đình Xuân thi sát một trại gấu ở Tp. Hạ Long  
Ảnh: ENV

Hoạt động du lịch trại gấu tại Tp. Hạ Long (Phần 1): <http://www.youtube.com/watch?v=s45tk8OspjU>  
Hoạt động du lịch trại gấu tại Tp. Hạ Long (Phần 2): <http://www.youtube.com/watch?v=uZ181-6i5bo>

Bộ phim tư liệu này cùng một loạt các bài viết của ông Xuân và nhiều nhà báo về sự việc trên các phương tiện truyền thông gồm Đài TH Việt Nam và các báo lớn đã thúc đẩy các cơ quan chức năng vào cuộc điều tra. Ngày 02/10/2009, Lực lượng Cảnh sát Môi trường, Công an tỉnh Quảng Ninh đã đột nhập và bắt quả tang các đối tượng tại một trại gấu ở Tp. Hạ Long đang chích hút và bán mật gấu trái phép cho một số khách du lịch Hàn Quốc. Cơ quan công an đã bắt giữ 9 đối tượng liên quan gồm 2 người Hàn Quốc và 7 người Việt Nam, đồng thời tịch thu nhiều tang vật nghi là mật gấu và các thiết bị được dùng để chích hút mật gấu. Trại gấu này thuộc Công ty TNHH Việt Thái hiện đang nuôi nhốt 82 con gấu trong đó có 24 cá thể bất hợp pháp được các cơ quan chức năng phát hiện vào tháng 9 năm 2007.

Từ khi bắt quả tang vụ vi phạm tới nay các cơ quan chức năng vẫn chưa có quyết định xử lý tang vật và các đối tượng vi phạm. Trong khi chờ quyết định xử lý của các cơ quan chức năng, ENV tiến hành các cuộc điều tra vào tháng 11 năm 2009 và tháng 3 năm 2010 tiếp tục ghi nhận các xe du lịch chở khách nước ngoài vào các trại gấu ở Tp. Hạ Long, công khai thách thức pháp luật. Ngoài ra, ENV cũng nhận được các thông tin phàn nàn của một số du khách Hàn Quốc đến Việt Nam về việc họ bị đưa đến các trại gấu trong chuyến du lịch Hạ Long mà không được báo trước.

ENV và các tổ chức bảo tồn khác đang kiến nghị các cơ quan chức năng cần phải có hành động kịp thời và kiên quyết để giải quyết triệt để vấn đề này. Theo đó, các cơ quan chức năng cần phải tịch thu các thẻ gấu trái phép và áp dụng hình phạt thích đáng đối với các đối tượng vi phạm nhằm chấm dứt hoạt động du lịch gấu trái phép, đảm bảo sự nghiêm minh của pháp luật và bảo vệ hình ảnh, giá trị của di sản thiên nhiên thế giới Vịnh Hạ Long khỏi những ảnh hưởng tiêu cực do các hoạt động trái phép của một số kẻ muốn làm giàu bất chính.